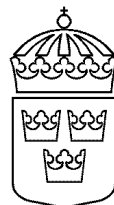

Näringsutskottets yttrande

1995/96:NU7y

EU-frågornas behandling i riksdagen

1995/96
NU7y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har hemställt hos övriga utskott och hos EU-nämnden om yttranden angående EU-frågornas behandling i riksdagen. Som underlag för denna begäran har konstitutionsutskottet bifogat en promemoria som upprättats inom utskottets kansli och som innehåller olika frågor om utskottets arbete med EU-frågorna och relationer med EU-nämnden.

Näringsutskottet

Utskottets hittillsvarande arbete med EU-frågorna

Med hänsyn till näringsutskottets beredningsområde har utskottet anledning att följa utvecklingen inom EU på ett flertal områden, som ämnesmässigt är fördelade på huvudsakligen tre olika departement. Utskottet har också hittills mottagit ett stort antal EU-dokument.

Utskottets uppläggning av EU-arbetet innebär att inkomna dokument registreras i ett särskilt diarium. Utdrag ur diariet avseende nyinkomna dokument anmäls sedan inför utskottet i princip en gång per vecka under perioder då utskottet sammanträder. Vid viktigare dokument (t.ex. grön- och vitböcker) begärs – om så önskas – kompletterande information från aktuellt departement. Inkomna faktapromemorior samt rapporter från berörda ministerrådsmöten utdelas till samtliga ledamöter och suppleanter.

Härutöver har utskottet vid skilda tillfällen inhämtat information från företrädare för Finans-, Närings- och Utrikesdepartementen om aktuella EU-frågor. Hittills har utskottet fått sådana redovisningar av berört statsråd eller statssekreterare vid sammanlagt sex tillfällen. I vissa fall har dessa informationstillfällen legat i anslutning till kommande ministerrådsmöten.

I december 1995 beslutade utskottet att koncentrera arbetet med EU-frågorna till vissa särskilda områden, i första hand forsknings- och energifrågor. På uppdrag av utskottet utarbetade utskottskansliet särskilda promemorior med redovisning av vad som är aktuellt inom EU beträffande nu nämnda områden. Efter genomgång av dessa promemorior beslutades om vissa insatser som skall företas av utskottet i fråga om de båda områdena under den närmaste tiden.

Vad gäller forskningsfrågorna skall utskottet uppmärksamma i vilken utsträckning som den svenska industrin – inte minst de små och medelstora

företagen – deltar i och kan göra sig gällande i forskningsprogram inom EU. Vidare kommer utskottet att följa arbetet med den grönbok om innovation som framlagts av kommissionen.

På energiområdet avser utskottet att under våren 1996 bevaka diskussionerna inom regeringskonferensen om ett eventuellt införlivande i Romfördraget av gemensamma regler för energiområdet. En rapport från kommissionen i den frågan har nyligen lagts fram. Vidare har en vitbok på energiområdet redovisats, och utskottet skall följa arbetet kring denna vitbok inför det planerade energiministerrådsmötet i maj 1996. Andra områden som utskottet ämnar fördjupa sig i gäller den inre marknaden för energi (särskilt frågan om transitering på högspänningsnäten, s.k. Third Party Access – TPA), ett eventuellt nordiskt gasledningsnät samt frågor om olika energiforsknings- och energieffektiviseringsinsatser.

Utvärdering av det hittillsvarande arbetet

Sverige har varit medlem i EU i endast drygt ett år. Enligt näringsutskottets uppfattning är det en alltför kort period att basera en omfattande utvärdering på. I det följande lämnas därför endast en översiktlig redovisning av utskottets uppfattning om det hittillsvarande arbetet med EU-frågorna. Näringsutskottet förutsätter att EU-frågornas behandling i riksdagen blir föremål för en fördjupad utvärdering inom något år.

Näringsutskottets arbete med EU-frågorna har under det första året präglats av informationsinhämtande. Som framgår av den inledande redovisningen har utskottet införskaffat denna information främst genom de framlagda förslagen från kommissionen och faktapromemoriorna från regeringskansliet samt genom återkommande redovisningar från berörda departement. Från näringsutskottets utgångspunkt har informationsflödet fungerat i huvudsak bra. Den lämnade redovisningen inför utskottet av berörda statsråd och statssekreterare har hittills skett enbart på utskottets begäran. Åtterrapporeringen från ministerrådsmötena har tillgodosetts genom införskaffande av de upprättade rapporterna från dessa möten. Det har hittills inte givits tillfälle för utskottet att informera sig i någon fråga som är ”på gång” inom kommissionen eller i ett ärende som bereds av någon arbetsgrupp inom rådet.

Näringsutskottet har inte i något ärende haft någon formell kontakt med EU-nämnden. Kallelser till nämndens sammanträden tillställs utskottets kansli, och utskottet ges därigenom möjlighet att följa de frågor som är aktuella på nämndens möten. Utskottet ser för närvarande inga större problem beträffande kompetensgränserna mellan utskottet och nämnden.

Enligt näringsutskottet är det inte meningsfullt att utskottet följer och granskar alla EU-ärenden inom utskottets ämnesområde. Utskottet har därför, som redan nämnts, beslutat att koncentrera arbetet med EU-frågorna till vissa särskilda områden. Avsikten är att utskottet skall sätta sig in mer grundligt i frågor på dessa områden och komma in tidigare i beslutsprocessen. Exempel på frågor som utskottet ämnar bevaka mer noggrant är sådana som tas upp i viktigare grön- och vitböcker inom utskottets ämnesområde. Förutom kontakter med berörda departement i dessa frågor kan utskottets arbete

med grön- och vitböckerna komma att innebära kontakter med berörda arbetsgrupper under rådet och aktuellt utskott i Europaparlamentet. Näringsutskottet har hittills inte haft några sådana kontakter.

Frågan om reglering av arbetet med EU-frågorna

I samband med riksdagens beslut om samverkan mellan riksdag och regering med anledning av Sveriges anslutning till EU anförde konstitutionsutskottet (bet. 1994/95:KU22) att det är nödvändigt att utskottens kontakter och synpunkter tas till vara i samrådsförfarandet och att det är fråga om en ömsesidig process mellan utskotten och EU-nämnden. Konstitutionsutskottet ville dock inte då förorda någon reglering av formerna för samråd och informationsutbyte mellan nämnden och utskotten.

Näringsutskottet instämmer i bedömningen att det är viktigt med kontakterna mellan utskotten och EU-nämnden men anser – baserat på hittillsvarande erfarenheter – att det inte är lämpligt att formalisera dessa kontakter genom yttranden eller skrivelser av olika slag. Enligt utskottets mening bör kontakterna i första hand ske inom respektive partigrupp. Utskottet utesluter emellertid inte att informationsutbytet mellan utskottens och nämndens tjänstemän kan förbättras så att tjänstemännen i respektive kansli hålls informerade om aktuella aktiviteter på EU-området.

Sammanfattningsvis menar näringsutskottet att strävan bör vara att det skall upprätthållas en effektiv arbetsfördelning mellan utskotten och EU-nämnden samt att kontakterna dem emellan – och även med de svenska Europaparlamentarikerna – bör ske via partigrupperna. Utskotten bör inrikta sig på att tidigt i påverkansprocessen informera sig om och lämna synpunkter i frågor av mer väsentlig betydelse. Enligt näringsutskottets mening kan det finnas skäl att studera i vilken utsträckning och på vilket sätt fackutskotten i övriga EU-länder engagerar sig på ett tidigt stadium när det gäller viktigare EU-ärenden. Vidare anser utskottet att en förnyad och mer grundlig utvärdering av EU-frågornas behandling i riksdagen bör genomföras inom något år då ytterligare erfarenheter hunnit nås.

Stockholm den 18 april 1996

På näringsutskottets vägnar

Birgitta Johansson

I beslutet har deltagit: Birgitta Johansson (s), Karin Falkmer (m), Reynoldh Furustrand (s), Mikael Odenberg (m), Sylvia Lindgren (s), Kjell Ericsson (c), Barbro Andersson (s), Chris Heister (m), Marie Granlund (s), Eva Goës (mp), Göran Hägglund (kds), Laila Bäck (s), Inge Carlsson (s), Sten Tolgfors (m), Eva Flyborg (fp) och Frank Lassen (s).

